

Georgeta Ghionea, *Istoria băncilor urbane din Oltenia în date, statistici și corespondență (1880-1948)*, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2015, 451 p.

Vrednica cercetătoare Georgeta Ghionea, ca urmare a mai multor studii dedicate activității economice și bancare din Oltenia, a publicat acum cartea intitulată *Istoria băncilor urbane din Oltenia în date, statistici și corespondență (1880-1948)*. Volumul reprezintă o colecție de documente cu o prefață de Vladimir Osiac și un consistent studiu introductiv al autoarei asupra celor 108 documentente și 5 statistici publicate.

De la început sunt obligat să fac o observație referitoare la titlu. Autoarea nu se referă exclusiv la băncile urbane. Între acelea amintite de ea în documente, în statistici, în corespondență, unele bănci provin din mediul rural. Este drept că acestea erau mici. De multe ori nu aveau capital suficient să angajeze un contabil, cenzori, casieri și nici alt personal absolut necesar, dar foloseau titulatura de bănci. Deci ar fi putut să fie suficient titlul Băncile din Oltenia înscrise între datele bine alese – 1880, momentul apariției Băncii Naționale a României și 1948 – actul de desființare a băncilor private de către comuniști.

Chiar dacă anul 1880 este termenul indicat al debutului studiului documentar, autoarea pornește în realitate de la începutul secolului al XIX-lea în analiza fenomenului de comerț cu monedă. Se remarcă din lectura actelor că majoritatea zarafilor din secolul al XIX-lea, strămoșii bancherilor și cei care au înființat băncile și instituțiile de credit erau în mare măsură alogeni, în mare majoritate de origine evreiască. În cele cinci capitole în care era structurată cercetarea, autoarea demonstrează cum bancherii au contribuit la ridicarea economică a Olteniei. Au făcut-o, chiar dacă, firească, au pus în prim plan propriul lor câștig. Aceasta se vede și din actele constitutive ale societăților de credit și

bancare, din deciziile consiliilor de administrație, din bilanțuri, din corespondența oficială sau confidențială etc. În unele cazuri, formulele sunt amuzante: când frații Eskenazy înființează o societate de comerț cu bani, în actul constitutiv ei preconizează participarea fiecăruia, în funcție de aportul la capital, atât la beneficii, cât și... „*ferească Dzeu. la pierderi*”.

Fondurile arhivistice consultate au adus în circuitul științific prin acest volum documente din serviciile județene ale arhivelor din Dolj, Gorj, Mehedinți, Vâlcea, Olt, conținând fonduri ale mai multor bănci – inclusiv Banca Națională, Banca Comerțului, Banca Râmnicului, Banca Romanați, Banca Târgu Jiu, Banca Românească, Banca Mehedințiului, Banca Calafatului etc., fondurile camerelor de comerț și industrie, fondurile Băncii Federale Cozia, ale Federalei Mehedințiului, ale Casei Centrale a Împroprietăririi, ale Creditului Național Agricol, punând în lumină în acest fel istoricul formării și dezvoltării sistemului bancar din Oltenia, încadrat în afacerile comerciale și în economia României până la jumătatea secolului XX.

Aș fi dorit ca meritoria lucrare a doamnei Ghionea să fi fost însoțită de mai multe fotografii, inclusiv ale conducătorilor vieții bancare și, mai ales, de un indice de nume, absolut necesar pentru a putea consulta rapid și eficace volumul ce conține o impresionantă cantitate de informații.

Închei, felicitând-o pe autoare pentru realizarea acestui foarte important instrument de lucru care pune în lumină latura economică a efortului de modernizare a societății românești, brusc și brutal întreruptă în fatidicul an 1948.

Radu Ștefan Vergatti